

Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

Ecologische quickscan

Park Zuid te Utrecht

In het kader van het bouwrijp maken van blok 8,9
en 10

Titel Ecologische quickscan Park Zuid te Utrecht

Uitvoering Ruimte voor Advies BV
Deventerstraat 179
8171 NS Vaassen

Contactpersoon

Opdrachtgever Gemeente Utrecht

Contactpersoon

Datum 6-11-2019

Status Versie 1.0 (06-11-2019)
Versie 2.0 (22-11-2019)

INHOUD

1	Inleiding	4
2	Resultaten beschermde flora en fauna	7
3	Effecten en aanbevelingen	13
4	Gebiedsbescherming	16
5	Conclusies	19
6	Wettelijk kader	21

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de gemeente Utrecht voerde Ruimte voor Advies een quickscan Wet natuurbescherming uit aan drie bouwblokken tussen Het Lint de Meern en de Burgemeester Middelweerdbaan te Utrecht. Het gaat om de bouwblokken 8, 9 en 10. De gemeente Utrecht heeft het voornemen om op de onderzochte locatie de blouwblokken bouwrijp te maken voor de uitgifte van vrije kavels. De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming en de Utrechtse soortenlijst. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De quickscan betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Naast de soortbescherming is een beoordeling gemaakt van de gebiedsbescherming en is een inschatting gemaakt van de ecologische gevolgen van de voorgenomen ingreep ten aanzien van Natura 2000-gebieden en andere onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De onderzoekslocatie betreft 3 bouwblokken van een gezamenlijke oppervlakte van circa 27.621 m² aan de Kuiderboslaan. Deze is gelegen tussen Het Lint de Meern en het Burgemeester Middelweerdbaan in het Leidsche Rijn te Utrecht (zie afbeelding 1.2 en 1.3). De onderzochte locatie betreft een bouwdepot (blok 8), en twee ruigte percelen (blokken 9 en 10). Tussen blok 8 en 9 is een watergang aanwezig. Ook in het midden van blok 10 en aan de zuidzijde van van blok 8 en 9. De sloot in het midden van blok 10 wordt gedempt en er wordt een nieuwe gegraven die langs de Burgemeester Middelweerdbaan gelokaliseerd zal zijn. Overige watergangen worden geherprofileerd. Aan de oost- en zuidzijde van blok 9 is een bomenrij aanwezig die verwijderd wordt. Ook zullen twee van de drie treurwilgen gekapt worden. De meest noordelijke treurwilg blijft behouden. De beoordeling van de bomen is op verzoek van de opdrachtgever buiten deze quickscan gelaten, wel is het mogelijk dat bij de kap rekening dient te worden gehouden met bijvoorbeeld vleermuizen en vogels. Gemeente Utrecht geeft aan dat de kapaanvraag al is aangevraagd en daarbij al getoetst is aan de Wet natuurbescherming. Afbeelding 1.1 geeft de nieuwe situatie weer. In de nieuwe situatie heeft Park Zuid 33 kavels beschikbaar. Alle ingrepen vallen onder de noemer "ruimtelijke ontwikkeling en inrichting".

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, NDFF, websites etc.), een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 24 oktober 2019 bezocht door ██████████, ecooloog van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Het locatiebezoek is onder bewolkte omstandigheden uitgevoerd bij een temperatuur van 15 °C en matige wind uit het zuidwesten.

1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies is kandidaat-lid van en hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB), soortinventarisatieprotocollen van het NGB en/of richtlijnen kennisdocumenten van BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente, provincie en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en -beheer. Ook dient er rekening te worden gehouden met de veranderingen in wet- en regelgeving. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Afb. 1.1: De nieuwe situatie van het Park Zuid te Utrecht. In de nieuwe situatie zijn 33 kavels aanwezig. Bron: Gemeente Utrecht.

Afb. 1.2: Luchtfoto van het onderzoeksgebied (blok 8, 9 en 10) in de Leidsche Rijn. Bron ondergrond: GoogleMaps2019.

Afb. 1.3: Globale ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Utrecht. Bron ondergrond: GoogleMaps2019

2

RESULTATEN BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

2.1 Vaatplanten

Op de onderzoekslocatie zijn geen vanuit de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Ook zijn geen muurplanten aanwezig op de planlocatie. Wel is de grote kaardebol aanwezig, van deze soort zijn enkele exemplaren aangetroffen in het oostelijk deel van blok 9. Deze soort was voorheen opgenomen in tabel 1 van de Flora- en Faunawet en staat op de Utrechtse soortenlijst. Uit eigen waarnemingen binnen dit gebied is bekend dat de zwanenbloem in 2018 groeide in de meest oostelijke watergang nabij de duiker (bron: ██████████). Ook is het biotoop van de watergang geschikt voor de grote kattenstaart. Deze watergang wordt grotendeels verlegd. Dit is recentelijk al gebeurt maar gezien de voorlopige inrichtingsschets zal de watergang nog een keer verlegd worden in de richting van de Burgemeester Middelweerdlaan. Door het ongeschikte moment van de inventarisatie kon het voorkomen en verspreiding van deze soorten niet goed worden vastgesteld tijdens de quickscan.

Op de ruige delen van het plangebied (blok 9 en 10) komen soorten voor zoals klein hoefblad, akkerdistel, ridderzuring, braam, wilde peen, echte kamille, gele mosterd, herik, (gladde) aster, perzikkruid en doornappel. Het blok 9 is meer verruigd dan blok 10. In blok 10 overheersen de grassoorten en in blok 9 overheersen de ruigtesoorten met voornamelijk ridderzuring en akkerdistel. De watergang in het oosten van het plangebied is recent aangelegd waardoor de oevers nog grotendeels onbegroeid zijn. De oevers van de middelste watergang, tussen blok 8 en 9 zijn wel begroeid. Het noordelijke deel bevat een dikke rietkraag, in het zuidelijk deel zijn de oevers begroeid met braam.

2.2 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode gebruikt wordt.

Het onderzoeksgebied bevat zelf geen nestgelegenheden voor gebouwbewonende soorten gierzwaluw of huismus. Ook is het niet aannemelijk dat huismussen of gierzwaluwen het plangebied aandoen. Het plangebied heeft ook geen potentie als broedlocatie voor overige soorten met jaarrond beschermde nest- en verblijfplaatsen zoals uilen, roofvogels, uilen, roek of grote gele kwikstaart. De kans dat in de nabije toekomst dit plangebied als broedplaats wordt gebruikt door vogels met jaarrond beschermde nesten is nihil. Ook laat NDFF geen waarnemingen zien van vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen. Het plangebied kan wel foerageergebied zijn voor vogels met jaarrond beschermde nesten zoals buizerd. Werkzaamheden in het plangebied kunnen wel van invloed zijn op eventueel voorkomende nesten in de bomenrij aan de rand van het plangebied. De bomen zijn geen onderdeel van de quickscan maar zijn als het goed is reeds op ecologie beoordeeld voor aanvraag van de kapvergunning. Overigens konden tijdens de quickscan geen horsten, roekennesten of andere jaarrond beschermde nesten worden ontdekt.

Utrechtse Soortenlijst

De rietkraag langs de watergang tussen blok 8 en 9 is geschikt voor de kleine karekiet als nest- en verblijfplaats. De overige delen zijn niet geschikt als broedlocatie voor de soorten van de Utrechtse soortenlijst. Wel kunnen de werkzaamheden van invloed zijn op nesten die voorkomen in de bomerij tussen de plangebieden, tussen blok 9 en 10. Deze bomerij bevat mogelijk nesten van merel en tjiftjaf, eveneens twee soorten die op de Utrechtse soortenlijst staan.

Overige broedvogels

De watergang tussen blok 8 en 9 is geschikt als broedlocatie voor watervogels zoals wilde eend en meerkoet. De watergang aan de oostzijde van het plangebied is onbegroeid en daardoor ongeschikt als broedlocatie voor watervogels. De rietkraag in de westelijke watergang is ook geschikt voor soorten die broeden in rietkragen zoals rietzanger of rietgors. Ook is de begroeiing rondom het plangebied geschikt leefgebied voor algemene zangvogels. In NDFF is een waarneming bekend in de begroeiing uit 2016 van de spotvogel en foeragerende putters. Het veldbezoek vond plaats buiten het reguliere broedseizoen waardoor geen bezette nesten of territoria konden worden vastgesteld. Bovendien kunnen deze van jaar tot jaar van locatie en aantal veranderen. Van de te verwachten broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt, ofwel vanaf de nestbouw totdat de jongen het nest permanent verlaten hebben.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineair doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied, zijn beschermd.

Verblijfplaatsen

Aangezien de bomen en houtopstanden buiten deze quickscan vallen en bebouwing ontbreekt zijn er op voorhand geen vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen aanwezig binnen het plangebied. In tenminste één wilg (zuidoostelijke hoek blok 9) was een duidelijke holte in een dikke tak te zien die mogelijk geschikt is voor vleermuizen. Voor een ecologische beoordeling verwijzen we echter naar de kapvergunningaanvraag.

Foerageergebied en vlieg- en mitigatieroutes

Rondom en op het plangebied wordt nagenoeg zeker gefoerageerd en gevlogen door vleermuizen. Blok 8 is weinig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De bomen en bomerijen binnen het plangebied en de ruigtes van blok 9 vormen wel geschikt foerageergebied voor vleermuizen, evenals de watergangen. Van essentieel foerageergebied zal echter geen sprake zijn. Het betreft namelijk een relatief beperkt oppervlak geschikt foerageergebied en er zijn veel alternatieven in de omgeving aanwezig. Zo zijn aan de noordzijde van Het Lint de Meern bosschages aanwezig met een watergang en is nagenoeg het gehele Maximapark geschikt. Ook aan de zuidzijde van het plangebied zijn diverse alternatieven aanwezig. Zo is langs de Evenaar een watergang met begroeiing aanwezig. Deze gebieden vormen geschikte omstandigheden voor vleermuizen om te kunnen foerageren. Ook het vervolgonderzoek naar vleermuizen ('Beschermd diersoorten ter plaatse van en direct rond Park Zuid, fase 2, te Leidsche Rijn, Adviesbureau Mertens, 2019') geeft aan dat er gefoerageerd wordt op en rondom het plangebied. Echter is dit in beperkte mate.

Er zijn in de weide omgeving (betere) alternatieven voorhanden waar vleermuizen in de omgeving gebruik van maken. Dit vervolgonderzoek geeft ook aan dat de lijnvormige houtopstand niet wordt gebruikt als vaste vliegrouete door vleermuizen. Het onderzoeksgebied is na de realisatie slechts in beperkte mate geschikt als foerageergebied.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder "grondgebonden zoogdieren" worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, haasachtigen, insecteneters en marters. Voor kleine marterachtigen (bunzing, wezel en in mindere mate hermelijn) zijn delen van het plangebied in theorie geschikt als leefgebied en dan met name foerageergebied. De ruigtevegetatie en houtsingel zorgen voor het aantrekken van muizen, deze kunnen op hun beurt als voedsel dienen voor kleine marterachtigen. Van bunzing en wezel zijn zeer recent (2018 en 2019) waarnemingen bekend uit het Maximapark, van waaruit het plangebied eenvoudig te bereiken is. De steenmarter is ten westen van de A2 in Utrecht niet of nauwelijks aangetroffen en wordt niet op de onderzoekslocatie verwacht. Er zijn geen sporen (latrines, prooi-resten, krabsporen, eierschalen) aangetroffen van de steenmarter of andere marterachtigen. Ook zijn mogelijke verblijfplaatsen van marterachtigen zoals rioleringsbuizen en stapels opgeslagen materiaal uitgebreid onderzocht. Verblijfplaatsen werden niet aangetroffen. Als foerageergebied en ander leefgebied van marterachtigen zijn er genoeg alternatieven in de omgeving beschikbaar. Gezien bovenstaande bevat het plangebied met zekerheid geen essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van steenmarters. Voor kleine marterachtigen geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling.

Overige beschermde zoogdiersoorten zoals boommarter, das en waterspitsmuis komen met zekerheid niet voor aangezien geschikt leefgebied en/of een verbinding met bestaand verspreidingsgebied ontbreekt. Er is geen onderzoek gedaan naar het eventueel voorkomen van eekhoorns in de bomenrij, de kans hierop lijkt echter zeer klein gezien soort en formaat van de bomen en het ontbreken van een parkachtige structuur in de directe nabijheid.

Algemeen voorkomende soorten

Algemene kleine zoogdiersoorten, zoals veldmuis, bosmuis, bruine rat en huisspitsmuis, komen vrijwel zeker voor in het onderzoeksgebied. De ruigtes en het gronddepot zijn uitermate geschikte plekken voor kleine zoogdieren om zich te vestigen. De begroeide terreindelen zijn ook geschikt voor iets grotere soorten zoals egel, haas en konijn. Voor deze soorten geldt in de Provincie Utrecht een vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Overige beschermde of bijzondere grondgebonden zoogdiersoorten zijn uit te sluiten wegens het ontbreken van potentieel leefgebied.

2.5 Vissen

De watergang aan de oostzijde van het plangebied wordt verlegd gedempt, de overige watergangen zullen worden geherprofileerd. De watergangen van het plangebied staan in verbinding door middel van een duiker met de watergang verder in oostelijke richting. Het is bekend dat in deze watergang (ten oosten van het plangebied) de kleine modderkruiper voorkomt. Het lijkt mogelijk dat de kleine modderkruiper deze watergangen ook gebruikt als leefgebied. Van de bittervoorn zijn geen waarnemingen bekend echter kan in theorie de soort wel voorkomen in de watergangen. De bittervoorn en kleine modderkruiper komen voor op de Utrechtse soortenlijst. Tijdens vervolgonderzoek ('Beschermdediersoorten ter plaatse van en direct rond Park Zuid, fase 2, te Leidsche Rijn, Adviesbureau Mertens, 2019') naar beschermde vissoorten werd vastgesteld dat de kleine modderkruiper of bittervoorn de watergangen niet gebruiken als leefgebied. Tijdens

dit onderzoek werd wel de tiendoornige stekelbaars en rietvoorn vastgesteld. De watergangen zijn ongeschikt als leefgebied voor door de Wet natuurbescherming beschermde vissoorten, zoals grote modderkruiper of beekprik. Tijdens het veldbezoek zijn in de watergang aan de oostzijde kleine (ondefinieerbare) vissen waargenomen. Vanuit de NDFF zijn er geen waarnemingen bekend van (beschermde) vissoorten rondom het plangebied.

2.6 Amfibieën

De watergangen binnen het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieën, zoals bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander of bastaard kikker. Het begroeide deel aan de rand van het projectgebied is geschikt als landhabitat voor enkele veelvoorkomende amfibieën (bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad). Voor deze soorten geldt ook een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. De watergangen zijn ongeschikt voor beschermde amfibieën zonder vrijstelling. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied. Op het bouwdepot komen enkele ondiepe wateren voor. Deze ondiepe wateren zijn in theorie geschikt als leef- en voortplantingsgebied voor de rugstreeppad. Echter is het zeer onwaarschijnlijk dat de soort deze wateren gebruikt. De soort is niet bekend bij verspreidingsatlassen in de omgeving van het plangebied. De watergang aan de oostzijde is erg oninteressant voor amfibieën door de afwezigheid van oever- en watervegetatie. Ook zijn de watergangen niet optimaal geschikt doordat zij in verbinding staan met stromend water. Hierdoor kunnen vissen ook de watergang bereiken en foerageren op de larven van amfibieën.

2.7 Overige soorten

Het terrein voldoet niet aan de voorwaarden waaraan potentieel leefgebied van reptielen en beschermde ongewervelden (libellen, kevers, weekdieren) moet voldoen, waardoor aanwezigheid van dergelijke soorten is uitgesloten. Tijdens de inventarisatie zijn ook geen paddenstoelen waargenomen. De tijd van inventarisatie is hiervoor wel geschikt. Er komen dus ook geen paddenstoelen voor die op de Soortenlijst van de provincie Utrecht staan. Vanuit de NDFF zijn er ook geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden of reptielen .

Afb. 2.1: Grote kaardebol in het oostelijk deel van blok 9 naast de bomenrij. De grote kaardebol staat op de Utrechtse soortenlijst. De plant is niet beschermd via de Wet natuurbescherming.

Afb. 2.2: Op blok 9 komen vrijwel uitsluitend zeer algemene ruigtesoorten voor zoals ridderzuring of akkerdistel. Beschermd of bijzondere planten ontbreken.

Afb. 2.3: Blok 10 is minder verruigd met voornamelijk echte kamille en grassoorten.

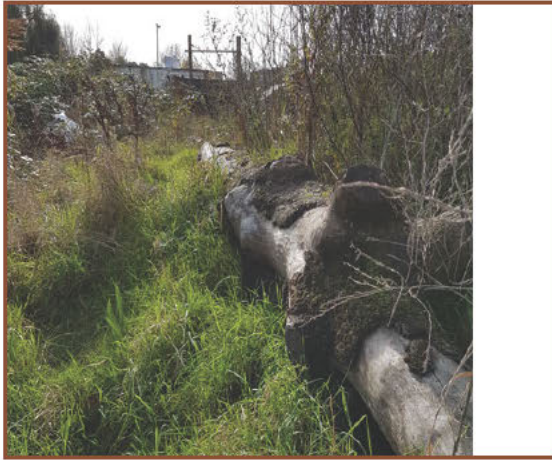
Afb. 2.4: De oevers van de onlangs verlegde watergang zijn nog grotendeels onbegroeid. Wel is bekend dat in het oostelijke deel zwanenbloem aanwezig was langs de watergang.

Afb. 2.5: De oevers van de middelste watergang zijn aan weerszijden begroeid met een dikke rietkraag. Deze rietkragen kunnen dienen als leefgebied voor de kleine karekiet of rietgors. De kleine modderkruiper en bittervoorn komen niet voor in de watergang.

Afb. 2.6: Ondiepe wateren zoals deze kunnen dienen als voortplantingswateren voor de rugstreeppad. De soort is niet bekend uit de directe omgeving van het plangebied. In theorie zouden rugstreeppadden via het Maximapark het plangebied kunnen bevolken.

Afb. 2.7: Mogelijke verblijfplaatsen van marterachtigen zijn onderzocht en verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen binnen het plangebied, maar aanwezigheid van soorten als bunzing en wezel kan niet worden uitgesloten.

Afb. 2.8: Langs de houtopstanden aan de rand van het plangebied en boven het plangebied wordt gevoerageerd door vleermuizen. Echter is er geen sprake van een essentieel foerageergebied. De houtopstand wordt niet gebruikt als vliegroute.

Afb. 2.9: Drone beeld van het bouwdepot aan de westzijde van het plangebied. Op het bouwdepot komen geen beschermde soorten voor. Bron: gemeente Utrecht.

3

EFFECTEN EN AANBEVELINGEN

3.1 Vaatplanten

Op de onderzoekslocatie is de grote kaardebol in klein aantal aangetroffen. Ook is bekend dat in de watergang aan de oostzijde de zwanenbloem voorkomt, eveneens in klein aantal. Daarnaast is de watergang potentieel geschikt biotoop voor de grote kattenstaart, maar planten of plantresten van deze soort zijn niet aangetroffen. De ingrepen hebben een negatief effect op grote kaardebol en zwanenbloem. Deze soorten zijn opgenomen in de Utrechtse soortenlijst. De Utrechtse soortenlijst hanteert het volgende stappenplan: 1. Onderzoek, 2. Alternatieven, 3. Mitigeren, 4. Compenseren, 5. Expliciete keuze.

De ingrepen zijn locatie gebonden, dat betekent dat er geen alternatieven zijn. Ook kan niet gemigreerd worden, de planlocatie zal totaal ongeschikt worden voor de grote kaardebol. Omdat er geen alternatieven aanwezig zijn en mitigeren geen optie is zal gecompenseerd moeten worden. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door de nieuw te graven watergang en de grasstrook daaromheen zodanig te beheren dat de bovengenoemde soorten de kans krijgen om zich te ontwikkelen of het beheer van groenstroken in de omgeving aanpassen zodat de grote kaardebol zich kan ontwikkelen.

Op de onderzoekslocatie zijn geen via de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Nader onderzoek naar vaatplanten is niet nodig.

3.2 Broedvogels

Binnen het plangebied zijn geen (jaarrond beschermde) nestplaatsen van vogels aangetroffen. Het plangebied is ongeschikt als nestplaats voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zie 2.2. Ondanks dat de opstanden rondom het plangebied geen onderdeel zijn van deze quickscan kunnen de werkzaamheden wel van invloed zijn op eventueel voorkomende nesten. Het wordt overigens niet verwacht dat er nesten aanwezig zijn van soorten met jaarrond beschermde nesten. De bomen in de singel zijn relatief dun, er is geen sprake van een aaneengesloten houtopstand en er waren geen zichtbare nesten te zien tijdens het veldbezoek. Indirecte effecten door werkzaamheden worden daarom niet verwacht. Nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels is derhalve niet nodig.

Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels, zoals merel, zanglijster, winterkoning, en roodborst mogelijk in de begroeiing rondom het plangebied. Ook kunnen kleine karekiet en rietgors voorkomen in de rietkraag van de watergang. De werkzaamheden kunnen leiden tot het verstoring van nesten van algemene broedvogels. Het is van belang om mogelijk versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten of preventieve maatregelen te nemen om vestiging van broedgevallen te voorkomen. Houdt bijvoorbeeld tijdens het broedseizoen een verstoringvrije zone van enkele tot tientallen meters (afhankelijk van de soort) rond de begroeiing aan en/of snoei de begroeiing in de buurt van versturende werkzaamheden sterk terug voorafgaand aan het broedseizoen om broedgevallen te voorkomen. Het broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Eerdere of latere broedgevallen zijn wel mogelijk, vooral van de houtduif. Bezette nesten zijn altijd beschermd, onafhankelijk van de soort en het moment van nestelen. Worden toch bezette nesten aangetroffen dan dienen werkzaamheden met een mogelijk negatief effect te worden uitgesteld totdat de ouders klaar zijn met broeden en de jongen zelfstandig het nest definitief hebben verlaten.

Merel, tjiftjaf en kleine karekiet staan op de Utrechtse soortenlijst. De werkzaamheden hebben mogelijk negatieve effecten op deze soorten doordat de werkzaamheden verstorend kunnen werken op eventuele broedgevallen. Ook voor de kleine karekiet, merel en tjiftjaf wordt het volgende stappenplan uit de Utrechtse soortenlijst gehanteerd: 1. Onderzoek, 2. Alternatieven, 3. Mitigeren, 4. Compenseren, 5. Expliciete keuze.

Er zijn geen alternatieven mogelijk, de ingreep is locatie gebonden. Wel kan gemitigeerd worden. Zo kan er gefaseerd te werk worden gegaan bij de watergang zodat de kleine karekiet leefgebied geschikt leefgebied houdt tijdens het broedseizoen. Wanneer dit niet mogelijk is dient deze rietkraag elders worden gecompenseerd. Ook dient de merel en tjiftjaf nog te kunnen broeden rondom het plangebied. Mitigeren is tot op zekere hoogte mogelijk. Zo dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd of te starten buiten het broedseizoen. Echter is het plangebied na de realisatie minder geschikt als broedlocatie voor deze soorten als voorheen. Omdat alternatieven niet mogelijk zijn en mitigeren in kleine mate mogelijk is wordt stap 4 in werking gezet en dient te worden gecompenseerd. Compensatie wordt gereaslieerd door elders geschikte alternatieve broedlocaties te bieden.

3.3 Vleermuizen

Vaste rust- en verblijfplaats

Het plangebied bevat geen bomen met holtes/schuren of geschikte bebouwing waardoor geschikte rust- en verblijfplaatsen ontbreken. De werkzaamheden zullen geen negatieve effect hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is derhalve niet aan de orde.

Vaste vlieg- en migratie route en essentieel foerageergebied

Boven het plangebied wordt gevoerageerd in deelgebied 9 en 10 door vleermuizen. Echter is er geen sprake van een essentieel foerageergebied. Het foerageergebied zal niet van grote waarde zijn voor vleermuizen. Er zijn in de omgeving kwantitatief en kwalitatief voldoende alternatieven voorhanden zoals het Maximapark en andere houtopstanden en watergangen in de omgeving. Ondanks dat het potentiële foerageergebied binnen het plangebied nagenoeg verdwijnt en er lichtverstoring op zal treden zal er geen negatief effect optreden voor vleermuizen door de overvloed aan alternatieven. De bomenrij is in potentie onderdeel van een vliegroute van vleermuizen. Echter is door middel van vervolgonderzoek vast gesteld dat de bomenrij geen onderdeel is van een vliegroute waardoor een negatief effect is uitgesloten.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

Steenmarters komen voor zover bekend niet in de omgeving van het plangebied voor. Effecten op vaste rust-/voortplantingsplaatsen en ander essentieel leefgebied van steenmarter zijn uitgesloten. De kleine marterachtigen bunzing en wezel komen mogelijk op de onderzoekslocatie voor. Van deze kleine marterachtigen zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen, maar verblijfplaatsen zijn vaak erg moeilijk te ontdekken. Bovendien zijn kleine marterachtigen in de provincie Utrecht nog vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Nader onderzoek naar marterachtigen is daarom niet nodig, houdt wel rekening met de algemene zorgplicht.

Op de planlocatie worden verder voornamelijk kleine, zeer algemene zoogdiersoorten verwacht. Egel en haas zijn de enige wat grotere soorten die verwacht worden. De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels van haas of overwinterings- en rustplaatsen van egels. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle dieren en planten geldt. Vaste rust- en voortplantingsplaatsen of ander belangrijk leefgebied van grotere zoogdieren ontbreken. De bestemmingsplanwijziging en voorgenomen ingrepen hebben geen effect op beschermde zoogdieren of hun leefgebied. Nader onderzoek naar beschermde zoogdiersoorten is derhalve niet aan de orde.

3.5 Vissen

Beschermde vissen worden niet verwacht in de watergangen binnen het plangebied. Ook is door middel van vervolgonderzoek vastgesteld dat er geen soorten uit de Utrechtse soortenlijst voorkomen. De kleine modderkruiper en bittervoorn zijn tijdens het vervolgonderzoek niet vastgesteld. Na realisatie van de nieuwe watergang en de herprofilering zijn de watergangen in het gebied wel weer geschikt voor bittervoorn en kleine modderkruiper. Algemene vissoorten zijn wel aanwezig in de watergang zoals tiendoornige stekelbaars en rietvoorn. De herprofilering en het vergraven van de watergang kan wel nadelige effecten hebben op deze en andere algemeen voorkomende vissoorten.

3.6 Amfibieën

In de te dempen watergang worden algemene, vrijgestelde amfibieënsoorten zoals bastaardkikker, meerkikker, bruine kikker en gewone pad verwacht. De watergangen voldoen niet aan de eisen die beschermde amfibieën stellen aan hun leefomgeving of valt buiten de bekende verspreidingsgebieden. Ook hebben vissen toegang tot de watergangen met als gevolg de predatie van larven van amfibieën. Door het ontstaan van tijdelijke plassen en poelen zou de beschermde rugstreeppad (Wet natuurbescherming, HR IV) zich kunnen vestigen in het plangebied. Dit kan voorkomen worden door preventieve maatregelen te treffen voorafgaand aan het voortplantingsseizoen. De voortplantingsperiode van de rugstreeppad loopt globaal van april t/m juli. Denk bij maatregelen bijvoorbeeld aan het voorkomen van vorming van plassen tijdens het bouwrijp maken en/of het afschermen van plassen met amfibieënschermen.

Het dempen van de watergang en het herprofilieren heeft mogelijk een negatief effect voor algemene amfibieën waar een provinciale vrijstelling voor geldt. Wanneer de nieuwe watergang is gerealiseerd en de werkzaamheden aan de middelste watergang klaar zijn zullen deze weer geschikt zijn als leefgebied. In het kader van de zorgplicht is het noodzakelijk om te werken volgens ecologisch werkprotocol om schade aan amfibieën zoveel mogelijk te voorkomen.

3.7 Overige soorten

Het vóórkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (reptielen, ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied of doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten.

3.8 Algemeen

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen is het noodzakelijk dat een ecologisch werkprotocol wordt opgesteld. In dit protocol wordt de juiste werkwijze en periode omschreven om schade op flora en fauna te voorkomen;
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen, dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en moet contact opgenomen worden met een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.
- *Extra: Ruimte voor Advies promoot natuur in stad & land. Zo is het vaak met relatief weinig moeite mogelijk om huismussen, vleermuizen, zwaluwen en andere dieren een plek te geven. Breng bijvoorbeeld nestvoorzieningen en andere verblijfplaatsen aan, pas inheemse beplanting toe, wees terughoudend met verlichting en bestrating en royaal met groen.*

4

GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Natuurnetwerk Nederland

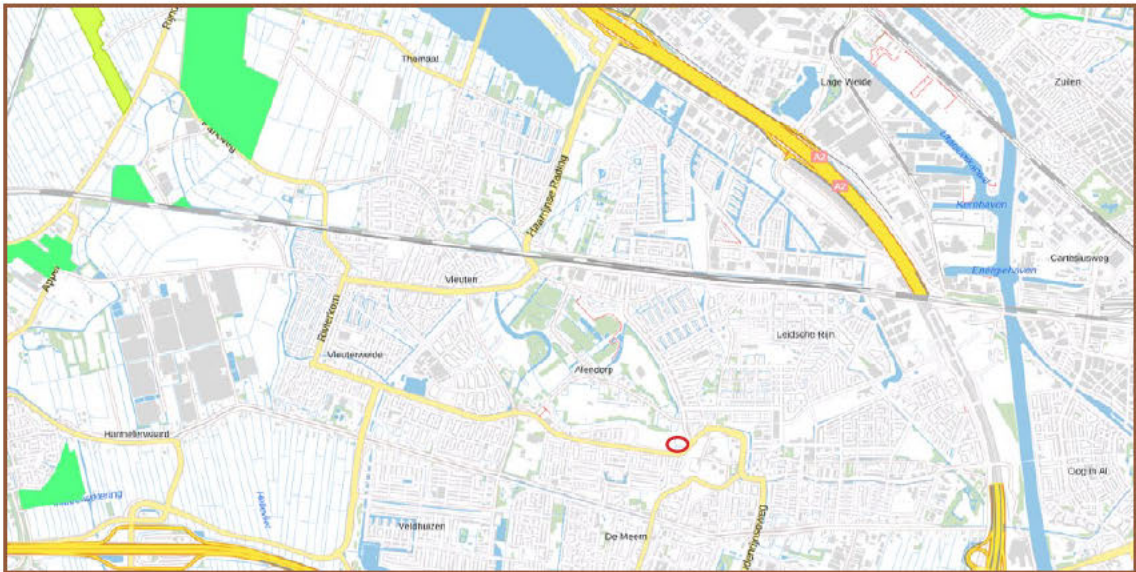
Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op circa 4 kilometer afstand van het Natuurnetwerk Nederland. De voorgenomen activiteiten hebben geen invloed op de kernkwaliteiten van het NNN. Gezien de afstand en het ontbreken van verbinding tussen het plangebied en het NNN zijn negatieve effecten op de kernkwaliteiten niet te verwachten.

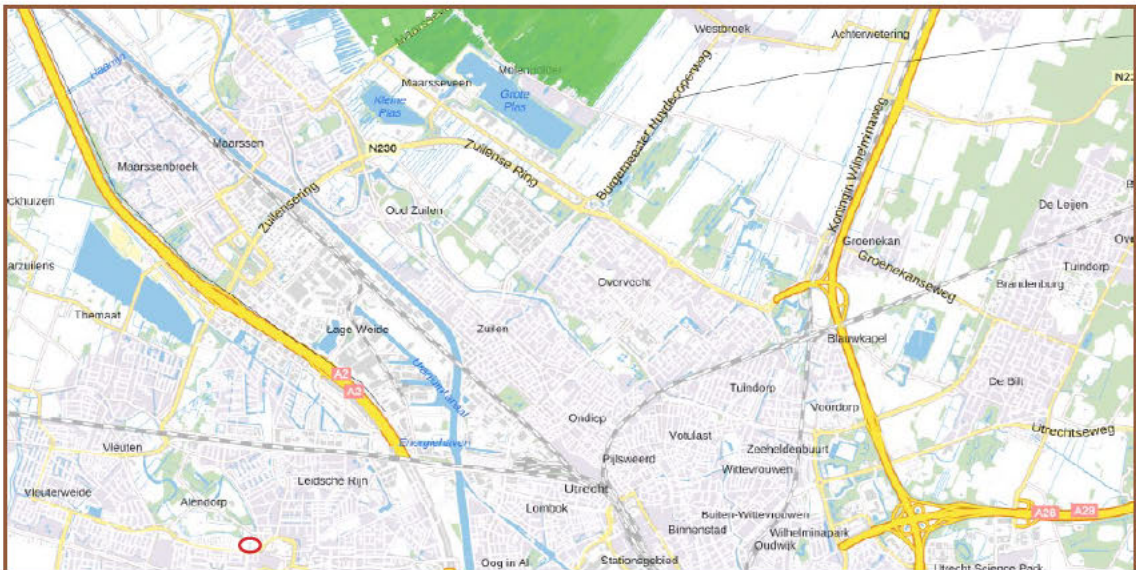
4.2 Natura 2000

De onderzoekslocatie ligt op circa 7 kilometer afstand ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' (zie afb 4.2). Er wordt niet verwacht dat de voorgenomen activiteiten van invloed zijn op de doelstellingen, habitattypen en habitatsoorten van het Natura 2000-gebied met uitzondering van een mogelijk (beperkt) effect door een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen. Gezien de afstand van het plangebied en de ligging van het plangebied (omringd door bebouwing) worden er geen directe negatieve effecten verwacht op aangewezen habitattypen en vogelsoorten van het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen.

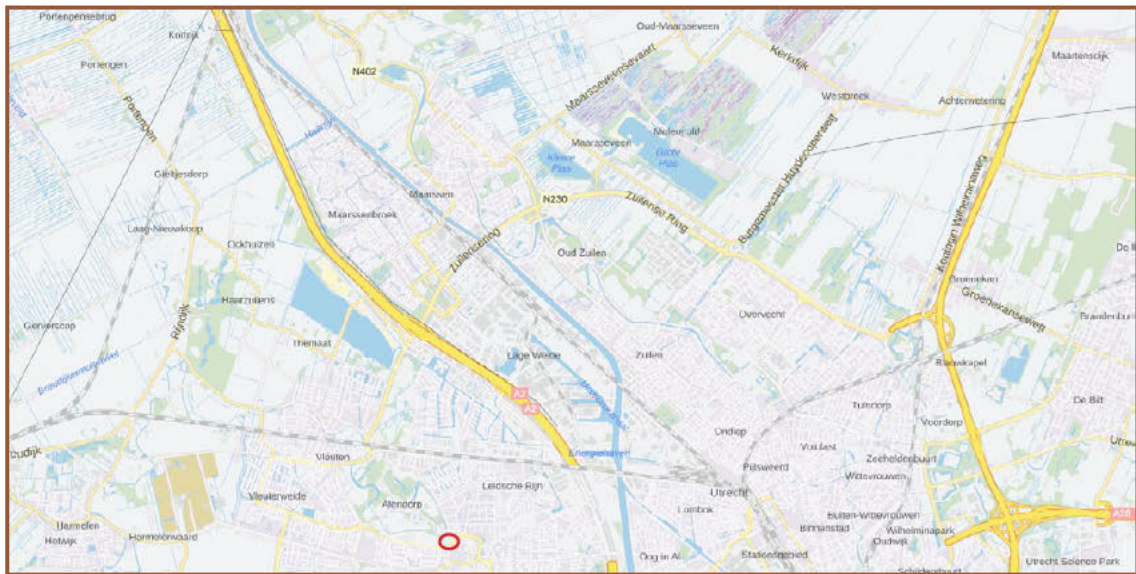
De voorgenomen activiteiten leiden vermoedelijk tot een stijging van de stikstofuitstoot van het gebied. De stijging geldt zowel tijdens de realisatiefase als de gebruiksfase. Bij de bouwwerkzaamheden wordt groot materieel ingezet die stikstof uitstoten. Ook zorgen de nieuw te realiseren woningen voor een toename van stikstof. Zelfs bij energieneutrale woningen zorgt bestemmings en woon-werkverkeer voor een toename van stikstofuitstoot. Het plangebied ligt op relatief grote afstand van stikstofgevoelige habitattypen (6 km). Het wordt niet verwacht dat de voorgenomen ontwikkelingen wezenlijke negatieve effecten hebben op stikstofgevoelige habitattypen. Elke toename van stikstof is momenteel echter vergunningplichtig. Een AERIUS-berekening dient aan te tonen of dit project niet leidt tot een toename van stikstofdepositie op gevoelige habitattypen en mogelijk is alsnog een natuurvergunning nodig voor het aspect stikstof. Momenteel voert de gemeente Utrecht een AERIUS-berekening uit om aan te tonen of er geen toename is van stikstofdepositie.

Afb. 4.1: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het NNN (donker groen). Het plangebied ligt op circa 4 km afstand van het NNN. Bron ondergrond: Webkaart provincie Utrecht, provincie Utrecht (<https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=306d710255e14dcd8d5ecb612aca5211>)

Afb. 4.2: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' (aangegeven met groene kleur). Het plangebied ligt op circa 6 km afstand. Bron: Webkaart provincie Utrecht, provincie Utrecht (<https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=b86d8df9947f4c568d8f613ce2354f88>)

Afb. 4.3: De ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van stikstofgevoelige habitattypen. Het plangebied ligt op 6 km afstand van stikstofgevoelige habitattypen (paars). Door de werkzaamheden ontstaat er een tijdelijke en permanente verandering in stikstofuitstoot. Gezien de afstand worden negatieve effecten niet verwacht. Echter is er momenteel veel onduidelijkheid over de verdere procedure van een toename in stikstof en bijbehorende vergunningen waardoor een berekening op dit moment voor ieder project noodzakelijk is. Bron: <https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl#>

5

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 Overzicht van de bevindingen

<u>Soortgroep</u>	<u>Aanwezig</u>	<u>Effect</u>	<u>Aanbevelingen</u>
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Flora- beschermd Utr. soortenlijst²	zeker	negatief	zie bij 5.2
Vleermuizen - verblijfplaatsen	niet	niet	geen
Vleermuizen - vliegroutes	niet	niet	geen
Vleermuizen - essentieel foerageergebied	niet	niet	geen
Zoogdieren - gebouwbewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	zeker	negatief	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten ¹	niet	niet	geen
Vogels - beschermd Utr. soortenlijst²	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Vogels - algemene broedvogels	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Vissen - beschermde soorten ¹	niet	niet	geen
Vissen - beschermd Utr. soortenlijst ²	niet	niet	geen
Vissen - algemene soorten	zeker	mogelijk	zorgplicht
Vissen - beschermde soorten ¹	niet	niet	geen
Amfibieën - vrijgestelde soorten	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Amfibieën - beschermde soorten	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Overige beschermde soorten ¹	niet	geen	geen
<u>Soortgroep</u>	<u>Aanwezig</u>	<u>Effect</u>	<u>Aanbevelingen</u>
Natura2000 - zuurgevoeligheid	niet	mogelijk	zie bij 5.2
Overige onderdelen NNN	niet	niet	geen

¹ = Wet natuurbescherming

² = Utrechtse soortenlijst

5.2 Conclusies en aanbevelingen

t.a.v. flora Utrechtse soortenlijst:

- Door de werkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden op de groeiomstandigheden van de grote kaardebol, grote kattenstaart en zwanenbloem. Het voorkomen of mitigeren van negatieve effecten lijkt niet mogelijk. In dat geval dient compensatie plaats te vinden. De nieuwe watergang en het gras daarom heen kan mogelijk zodanig beheerd worden dat grote kaardebol en zwanenbloem de kans krijgt om zich te ontwikkelen.
- Ten noordoosten van het plangebied is nog een mogelijkheid om de verloren groeiomstandigheden voor de grote kaardebol te compenseren. De brede berm langs Het Lint de Meer kan worden eventueel worden ingezaaid en zodanig beheerd worden dat grote kaardebol de kans krijgt om zich te ontwikkelen.

t.a.v. beschermde soorten Utrechtse soortenlijst:

- De merel, tjiftjaf en kleine karekiet komen mogelijk voor in en rondom het plangebied. De werkzaamheden kunnen effect hebben op broedbiotoop van deze soorten.

- Om te mitigeren wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren zodat broedgevallen in de omliggende begroeiing niet worden verstoord (dit geldt uiteraard ook voor andere vogelsoorten).
- Het is bekend dat de begroeiing verwijderd wordt. Om de soorten van de Utrechtse soortenlijst te compenseren wordt geadviseerd om na de werkzaamheden er voor te zorgen dat de merel en tjiftjaf nog genoeg alternatieven hebben om te broeden. Rondom de RijnWaarde is een groenstrook aanwezig dat als compensatie gebied zal dienen. De merel en tjiftjaf kunnen deze groenstructuur gebruiken als broedgelegenheid wanneer de huidige groenstructuur in het plangebied verdwijnt.
- Aan de noordzijde van het plangebied wordt een groenstructuur gecreëerd langs Het Lint de Meern. Deze groenstructuur zal ook compensatie bieden voor de huidige groenstructuur die verwijderd zal worden. Deze groenstructuur in combinatie met de het groen rondom de RijnWaarde is voldoende compensatie. In totaal wordt 4.000 m² aan groen gecompenseerd tegen de verloren 3.000 m².
- De rietkraag in de middelste watergang is mogelijk leef- en broedgebied voor de kleine karekiet. Effecten zijn te mitigeren door gefaseerd te werken en altijd een deel van het riet behouden laten, en daarbij in de nieuwe situatie ruimte te laten voor een rietkraag langs deze of andere watergangen in het plangebied. Lukt dit niet dan moet er mogelijk elders gecompenseerd worden.

t.a.v. algemene broedvogels:

- Voer werkzaamheden aan opgaande beplanting en watergangen buiten het broedseizoen uit of start voorafgaand aan het broedseizoen. Een andere optie is het ongeschikt maken van watergangen en vegetatie voorafgaand aan het broedseizoen, bijvoorbeeld door kort te maaien. Het broedseizoen is geen vaste periode, maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie;
- Wanneer er gestart wordt binnen het broedseizoen is het van belang om voor de start een broedvogelcheck uit te voeren om uit te sluiten dat er broedgevallen van algemene broedvogels aanwezig zijn.

t.a.v. rugstreepad:

- Voorkom vestiging van rugstreepad. Vestiging kan voorkomen worden door preventieve maatregelen te treffen voorafgaand aan het voortplantingsseizoen. De voortplantingsperiode van de rugstreepad loopt globaal van april t/m juli. Denk bij maatregelen bijvoorbeeld aan het voorkomen van vorming van plassen tijdens het bouwrijp maken en/of het afschermen van plassen met amfibieënschermen.

t.a.v. overige beschermde soorten:

- Nader onderzoek naar overige beschermde soorten is niet aan de orde. Houdt wel rekening met de algemene zorgplicht die geldt voor alle dieren, beschermd of niet.

t.a.v. beschermde gebieden:

- De ontwikkelingen voortvloeiend uit de bestemmingsplanwijziging leiden niet tot effecten op doelstellingen of kwaliteiten van beschermde natuurgebieden (Natura2000 en Natuurnetwerk Nederland), met uitzondering van stikstofgevoeligheid. Nadere toetsing naar

effecten op aangewezen doelsoorten voor Natura 2000-gebieden en het opstellen van een landschapsontwikkelingsplan voor het NNN zijn niet aan de orde.

- De ontwikkelingen en werkzaamheden leiden mogelijk tot een verandering in stikstofuitstoot. Echter is de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen groot, 6 kilometer. Op 29 mei 2019 oordeelde de Raad van State dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet voldoet. Sindsdien is iedere toename van stikstof op gevoelige habitattypen vergunningplichtig. Een AERIUS-berekening dient te worden uitgevoerd om aan te tonen of er sprake is van een toename in stikstofdepositie op gevoelige habitattypen. Momenteel voert de gemeente Utrecht de AERIUS-berekening uit.

t.a.v. zorgplicht en calamiteiten

- Ten aanzien van álle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt de 'Algemene zorgplicht'. Met name geldt dit voor algemene soorten zoogdieren en amfibieën, waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden en dat er 'met zorg voor de natuur' gewerkt dient te worden;
- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. In dit werkprotocol wordt de juiste werkwijze en periode omschreven om schade aan flora en fauna zoveel mogelijk te voorkomen en te voldoen aan de zorgplicht;
- Worden er tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

6

WETTELIJK KADER

6.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

6.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Natuurnetwerk Nederland (NNN)** komt voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Overijssel. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Binnen de zone ondernemen met natuur en water is ruimte voor ontwikkeling maar dient hierbij een aantoonbare bijdrage te worden geleverd aan de ontwikkelingsdoelen. In het **NNN** is sprake van een natuurbestemming. Binnen het **NNN** zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De begrenzing en doelstellingen van **NNN** worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

6.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid

6.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.